

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי דרחה" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י"ז סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ד מרחשון התשע"ז

1540

מתפלל

שבת יח' טבת ה-תשפ"ה
 פרשה: שמות
 הפטרה: דברי ירמיהו

הדלקת נרות - 16:38
 צאת השבת - 17:32
 ר"ת - 18:04

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:45

שמות	זמני
עמוד השחר:	5:37
זמן טלית:	5:44
זריחה:	6:40
חצות:	11:50
מנחה גדולה:	12:16
שקיעה:	17:01

Shabbat for you

"שם משמים"

שם שקוראים לאדם אביו ואמו בשעה שנימול, הוא נכתב למעלה, ואין הדבר בא במקרה, אלא הקב"ה מזמן אותו השם בפי אביו ואמו שיקראוהו כן. לכן רבי מאיר ורבי יהושע בן-קרח בדקו בשמות.

העלון לרפואת מנשה בר דוד וברוריה מרת אחותי דינה בת רחל ולע"ג חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל חמותי מרים בת רחל ע"ה הרופא הקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"תקע בשופר גדול"

מובא במדרש רבה: "חמש פעמים נזכרת המילה "אור" בפרשת הבריאה - כנגד המישה חומשים. יהי אור - ספר בראשית, ויהי אור - ספר שמות. מהי כוונת מדרש זה? ארבעה חומשים, שמם מצביע על מהותם: בראשית - הבריאה, ויקרא - תורת כהנים, במדבר - פקידת בני ישראל, ודברים - משנה תורה. ספר שמות נקרא רק "חומש שני". וההסבר, שספר שמות הוא ההמשך לספר בראשית. העולם נברא בשביל ישראל שנקראים "ראשית", והתכלית, שישאל יקבלו תורה ויגאלו. כלומר, "יהי אור" - בראשית, והביצוע "יהי אור". הרמב"ן מכנה את ספר שמות "ספר הגאולה": "ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלוהים והבאתי אתכם אל הארץ". ספר שמות הוא השלב הסופי של הגאולה והעליה לארץ ישראל.

אך לפני שלב הגאולה, יש צורך בהתעוררות העם ורצונו להינאל - זהו התנאי לגאולה. ובאמת, בתחילה נצטווה משה: "לך ואספת את כל זקני ישראל". ורק לאחר שנתקיים "ויאמן העם", רק אז לאחר שהתעורר העם, נצטווה משה ללכת אל פרעה. קץ הגלות תלוי במאמץ ישראל בו. צריך להיות "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים" ואז "ויגאלתי אתכם", כלומר צריך למאום בגלות ובו בזמן לרצות ולהשתוק לגאולה. "ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים..." מסביר הרב קוק זצ"ל, שההלכה קובעת שלש דרגות לשופר בראש השנה. מצוותו באיל, בדיעבד מבהמות אחרות, אבל אם ככל זאת תקע מבהמה טמאה - יצא. זה מקביל לשופר הגאולה. בשם שופר של משיח אנו מתכוונים לתקיעה המקבצת את העם בירושלים, להתעוררות העם להינאל - זהו השופר המעולה. יש והרצון נחלש והעם צריך דחיפה, אולם יש דרגה שלישית - שופר קמן ופסול - אין התלהבות, הרצון פג, ואז באים אויבי ישראל ותובעים באוזנינו לגאולה - הם מכריחים אותנו להילחם ולהגיע לדרך הקשה לגאולה.

בשנים האחרונות אטמנו אוזנינו ולא רצינו לשמוע לקול השופר הגדול, אדרבה, רצינו שינוי, דרך אחרת, ורקנו הקדושה ונסינו לאחרונה דרכים אחרות. והתוצאה: והלילה אנו עלולים להגיע לימים קשים ביותר, ולצרות כאלה שאנו מתגעגעים לשופר הגדול שהיה מונח לפנינו וזרקנו אותו. ואנו מתפללים לקב"ה שלא יביאנו עוד לידי שמיעת ה"שופר הפסול" - ונזכה לסוף הימים הקשים, ל"תקע בשופר גדול להרותנו", ואז תהא הגאולה השלמה.

העלון לע"ג מורד פרטובי בר די"ח ז"ל שנלב"ע כג' טבת ת.ש.פ.ג.

"התפילה תחת עמוד התלייה" סוף

Shabbat for you

הוא ידע. חיינו ניתנו לו לשלל, על פי חוק. כך קבע החוק הפרסי, כי נידון למוות שנקשר לחבל התלייה ונפל ממנו, מסיבה כלשהיא, הרי הוא בן חורין, פטור מכל עונש.

* בסעודת ההודיה שנערכה בביתו של יוסף באותו ערב, שבה נטלו חלק כמעט כל יהודי יזד נדרש יוסף לספק הסבר, על * מה ולמה ראה לבקש דווקא בקשה מוזרה זו, שבדיעבד התברר, כי היא הגורם להצלתו.

האם זיהה ממקום עומדו את התרופפות הוו בתקרת האולם? האם רוח נבואה נזרקה בו? הכיצד זה ידע לבקש בקשה זו דווקא?

"לא מיניה ולא מקצתיה", הזים יוסף את ההשערות כלאחר יד וכשהבעת אושר נסוכה על פניו הסביר: "כאשר עמדתי תחת עמוד התלייה, וחבל התלייה כרוך כבר על צווארי, חשתי היטב מהי משמעות מאמר רבותינו 'אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם - אל ימנע עצמו מן הרחמים', החרב חדה כבר היתה מונחת על צווארי, ואני, כל שביקשתי באותה שעה, היה להמשיך ולהעתיר ברחמים לפני בוראי. ידעתי, כי גם בשעה זו, כאשר לכאורה על פי דרך הטבע פסו סיכויי להינצל, עדיין עלי להשתדל ולהתאמץ להעתיר ברחמים, אלא שהשעה דחקה לו לתליין והוא כבר ביקש לבצע את גזר הדין".

* "באותו הרגע התעורר לפתע רעיון במוחי" המשיך יוסף בסיפורו, "עלה בדעתי לבקש את העברת חבל התלייה לוו אחר על מנת שבזמן שיחלוף בינתיים - אוכל להתפלל עוד זמן מה לפני בוראי, וכך אכן עשיתי".

* "והנה", חתם יוסף את דבריו, כשדמעות גיל מציפות את עיניו, "עיניכם הרואות, כי אפילו רגעים ספורים של תפילה, כשחרב חדה מונחת על צווארו של אדם, רב כוחם להפך את מידת הדין למידת הרחמים, לא הוו שהתרופף היה בעוזריי, כי אם אמונת החזקה בכוחה של התפילה".

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shabbat for you" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ע ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

מנוים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

Shabbat for you

מה שלא ינק היה מסיבת שהן היו מצריות. ולכן לא אמר "ותלך האשה" כמו שאמרה לה בת פרעה "היליכיי", אלא לקחתו והינקתו מיד.

"ויאמר לרשע למה תכה רעך" בספר "מרבצי תורה מעולם החסידות" מצוטטת המעשייה הבאה:

המהרש"ם מברז'אן זצ"ל, לא היסט אף פעם למלא חובתו ולהוכיח את מי שצריך להוכיחו. פעם בשיחה עם רב אורח מפולין, סיפר לו הלה על מחלוקת שפרצה בקהילה שכנה לעירו לרגלי מאורע מסוים, ומהרש"ם שאל אותו: ומה עשה מר בנידון? השיב האורח: מה יכולתי לעשות, אני מתרחק ממחלוקת, "שב ואל תעשה עדיף..."

ענהו מהרש"ם בחיור: לא כן עשה משה רבנו ע"ה, כיון שראה שני אנשים עבריים נצים, אמר לרשע "למה תכה רעך", כי אסור לעמוד מן הצד, חייבים להודיע מהי דעת תורה...

"מי שמך לאיש שר ושופט עלינו" כפל הלשון איש, שר, שופט. נדרש יפה בפיו של הגאון רבי שאול הלוי זצ"ל, וכך הוא כותב בספרו "גבעת שאול":

לפעולות המשפט זקוקים לשלשה אנשים, א. המלך הגוזר את המצוות ואת החוקים. ב. השופט שישפוט המעשה אם עבר על גזירת המלך אם לאו.

ג. השופט המכה ומוציא לאור את גזרת השופט.

והנה כשהרג משה את המצרי, עשה שלשת הפעולות הללו בעצמו. כי הוא גזר שהמכה עברי - חייב מיתה, ודן את המצרי שעשה כן ואף הוציא את הריגתו לפועל.

ומשום כך כשאמר למחרתו לרשע "למה תכה רעך", ענהו "מי שמך לאיש שר ושופט" - כלומר על שלשת התפקידים הללו, שה"איש" הוא בעל גבורה וכוח, שהוא השופט, "שר" היינו המלך שגוזר את החוק ו"שופט" הוא ששופט אם עבר הנדון על חוק המלך אם לאו.

"וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלותם" כך פירש רבינו עזריה פיגיו זצ"ל, בספרו "בינה לעיתים":

כל מלכות שבעולם, מטילה היא על נתיניה מסים וארנוניות. ברם חילוק יש בכונת גביית המיסים: יש מלכות שגובה את המיסים למען רווחת התושבים ולנוחיותם האישית והכללית, ויש כזו המטילה את המיסים למטרת עינוי התושבים, להכביד עליהם ולצערם.

"וקראתי לך אשה מניקת מן העבריות" רש"י מפרש: "מלמד שהחזירתו על מצריות הרבה לינק ולא ינק - לפי שהיה עתיד לדבר עם השכינה".

ותימה, שבגמרא כתובות מבואר שתינוק בן ג' חודשים כבר יכול להבחין לא לינק מאשה אחרת, ומשה כבר ינק מאמו ג' חודשים, שנאמר "ותצפנהו שלשה ירחים".

ואם כן מנין לו לרש"י שמשום שעתיד לדבר עם השכינה - לא ינק, אולי מפני שכבר הכיר בחלב אמו שלשה חודשים - לא רצה לינק מאשה אחרת?

בספר "עדות ליהוסף" כתב לתרץ בשם אביו הגאון רבי אליעזר הלוי איטינגא זצ"ל, דודאי הוא שכבר בלדת יוכבד את משה ידעה שעתיד התינוק הזה לעזבה, ואם כן באותן ג' חודשים שהיה תחת ידה לא הניקתו לבדה כדי שבצאתו ממנה יוכל לינק משאר הנשים. וכל הטעם שלא רצה משה לינק מאשה אחרת הוא מן הטעם שהיה עתיד לדבר עם השכינה.

"ותאמר לה בת פרעה היליכי את הילד" כתב הרב חיד"א בספרו "חמת אנך" לפרש בשם הרב הגדול כמהר"ר משה בירדוגו ז"ל בספר "ראש משביר", כי בת פרעה נתנה אותו למצריות ולא רצה לינק, ותלתה הדבר שהיה מצד הצינה שהיה בנהר ומכיון שכן נתרפו שפתיו כמנהג הילדים, או שיש לו איזה חולי בפיו.

ולכן אמרה בת פרעה "היליכיי" - פירוש עכשו אינו רוצה לינק ולכן היליכיי אותו לבינתך ותשתדלי שיתרפא ויכל לינק.

אבל היא לא עשתה כן, אלא "ותקח האשה הילד ותניקהו" - מיד, להראות לה כי

חובת הדין

דיני מלאכות המתחילות בערב שבת ומסתיימות בשבת, וכמה מדיני מסירת מלאכה לגוי בקבלנות בערב שבת

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מלאכות המתחילות בערב שבת ומסתיימות בשבת

א. מותר להתחיל בעשיית מלאכה בערב שבת סמוך לכניסת השבת, אף על פי שאי אפשר שתסתיים המלאכה בערב שבת, אלא היא נמשכת והולכת מאליה עד שמסתיימת ביום השבת, ואין לחוש לכך שכליו ממשיכים לעשות המלאכה בשבת, מפני שאין אדם מצווה על שביתת כליו בשבת. ולא גזרו חכמים שמא יבוא להמשיך ולעשות המלאכה בשבת.

ואפילו אם אין המלאכה מתחילה בערב שבת, אלא עושה פעולה בערב שבת שמחמתה תיעשה כל המלאכה בשבת מאליה, וכגון שמכוון את השעון מערב שבת שידליק או יכבה את האור בשבת, באופן שאינו עושה בעצמו שום מעשה בשבת עצמה, יש להקל.

ודוקא לענין אמירה לגוי אסרו חכמים אפילו כשאומר לגוי מערב שבת לעשות המלאכה בשבת, והחמירו בזה חכמים או משום שהגוי נחשב כשלוחו לעשות המלאכה בשבת, או משום שחששו חכמים שמא יבוא היהודי לזלול בקדושת השבת ויעשה המלאכה בעצמו, (ועיין בזה לעיל בתחלת ההקדמה להלכות מלאכת גוי בשבת שלפני סימן רמג).

ומכל מקום במלאכות מסויימות חששו חכמים שמא יבוא לעשות מלאכה בשבת, ואסרו לעשותן בערב שבת סמוך לשבת, כגון בדין שהיית התבשיל על האש סמוך לשבת, וכמו שיבואר להלן (סימן רנג), וכן בעוד כמה דברים אסרו חכמים להתחיל עשייתם סמוך לכניסת השבת, וכמו שיבואר להלן בסמוך.

וכל זה אינו אלא באופן שאין לחוש שהפעלת כלים אלו מערב שבת על ידי שעון, תגרום לביטול והרס כבוד השבת וקדושתה, כגון הפעלת שעון שבת כדי להדליק או לכבות את האור או את מיוזג האויר בשבת, וכן בכל כיוצא בזה, אבל אסור בהחלט להפעיל כלים חשמליים כרשמקול (טייפ) או רדיו או מכונות אוטומאטיות של בתי הרושת על ידי שעון שידליק ויכבה אותם בשבת, וכן אסור להפעיל כלים כאלו מערב שבת (בלא שעון שבת) כדי שיפעלו בשבת, (וכל שכן שיש לאסור בזה כשבאותה תחנת רדיו הפועלת בשבת עובדים גם יהודים מחללי שבת), ומלבד שיש לדון שבהפעלת מכשירים אלו ישנם כמה איסורים, גם יש בזה משום ביטול והרס כבוד השבת וקדושתה, והמיקל בזה הרי הוא גורם לזלזול בכבוד שבת קודש, ועתיד ליתן את הדין על כך.

חובת הדין

ביז לחם לחלה

יהודי עם הארץ התאכסן בשבת אצל רעהו. בסעודת השבת, כשהגישו את מנת הבשר, ביקש האורה פרוסת לחם.

מה? תמה בעל הבית, לחם בשבת? הלא בשבת אין אוכלים אלא הלה.

השיב לו האורה תשובה למדנים: אין אוכלים בשר בלי לחם, שכן פסוק מפורש הוא בסידור: "נותן לחם לכל בשר".

טעות בידך, הפריך בעל הבית את דברי אורהו, לא נך נאמר בפסוק, אלא כך: "נותו לחם לחול" הלחם נועד רק לימות החול, ואילו בשבת אוכלים רק הלה...